

Etiska regler för Psykosyntesföreningens Diplomerade psykosyntesterapeuter

Medlemmar i Psykosyntesföreningen förbinder sig att följa nedanstående etiska regler i sin terapeutiska verksamhet. Skulle det inkomma klagomål på en terapeuts arbete är det mot dessa regler som klagomålet skall bedömas.

Innehållsförteckning

I.	Relation terapeut – klient.....	1
II.	Kompetens och kapacitet.....	3
III.	Sekretess.....	3
IV.	Ansvar	4
V.	Offentlighet.....	6
VI.	Intressekonflikter, tvister och påföljd.....	7
VII.	Process vid klagomål.....	7

I. Relation terapeut – klient

1. Psykosyntesterapeutisk verksamhet kan omfatta stödjande, terapeutiskt och utvecklande arbete med individer, par och grupper. I texten nedan kan ordet klient avse individ, par eller grupp.
2. Terapeuten skall enbart arbeta med klienter som uppnått myndig ålder, såvida inte terapeuten har annan relevant utbildning som gör att man är kompetent att ta emot barn och unga under 18 år. I de fall terapeuten tar emot klienter under 18 år krävs godkännande av samtliga vårdnadshavare.
3. Terapeutens mål är att öka klientens medvetenhet och självständighet, stödja personlig utveckling och förmåga att ta eget ansvar. Terapeuten eftersträvar att ge klienten möjlighet att utforska, upptäcka och använda de egna inre resurserna för att leva ett mer tillfredställande liv.
4. Terapeuten skall visa respekt för klientens önskemål, behov, val och gränser. Fysisk beröring är generellt sett inte en del av psykosyntesterapi. All fysisk kontakt måste först godkännas av klienten. Vi värnar om integritet och respekterar gränser.

5. Terapeuten skall avstå från varje handling och yttrande som innebär ett angrepp på klientens värdighet. Terapeuten uppmärksammar att hens kunskande inte används för att kränka, utnyttja eller förtrycka en annan individ. Sexuellt umgänge och sexuella anspelningar i form av kommentarer, gester eller fysisk kontakt får ej förekomma.
6. Terapeut – klientrelationen är en yrkesmässig relation. Terapeuten ska visa respekt för klientens personliga integritet och självbestämmanderätt.
7. Terapeuten får aldrig utnyttja den relation som skapas till klienten till egen fördel.
8. Terapeuten skall vara medveten om och ta hänsyn till den bindning som uppstår i klient – terapeutrelationen. Terapeuten får ej för egen fördel eller vinning utnyttja denna bindning i någon form.
9. Terapeuten ansvarar för att relationen inte utvecklas till en familjär, vänskaps- eller sexuell relation, så länge den terapeutiska processen enligt båda parterna inte är helt avslutad. En sexuell relation med en tidigare klient bör fortsättningsvis undvikas pga maktperspektivet mellan terapeut och klient.
10. Terapeuten skall inte utöva terapi i sina nära relationer med släkt, vänner och kollegor. Terapeuten bör också undvika att arbeta individuellt med klienter som står i nära relation till varandra om detta inte är oundvikligt, t ex om terapeuten är verksam på en mindre ort. I parterapi kan terapeuten träffa parterna individuellt, om detta gynnar terapiprocessen.
11. Terapeuten skall också undvika att arbeta med klienter som har en relation till någon i terapeutens bekantskapskrets eller familj. I dessa fall ansvarar terapeuten för transparens. Terapeuten måste vara noga med att hålla gränser.
12. Terapeuten skall vara uppmärksam på om egna relationer eller åtaganden är i konflikt med klientens intressen. Om en sådan intressekonflikt uppstår, är det terapeutens ansvar att värna om klientens integritet.
13. Om sessionen spelas in måste detta ske i överenskommelse mellan klient och terapeut samt hur inspelningen får användas.

14. Vid terapins påbörjan diskuterar terapeuten i sitt kontrakt med klienten (muntligt eller skriftligt) ömsesidigheten i den terapeutiska relationen, bådas rättigheter och skyldigheter samt respektive ansvarsområden.
  - a. Kontraktet reglerar förhållandet mellan klient och terapeut vad gäller tider, arvode, sekretess, terapins frekvens och hur avslutning skall ske. I kontraktet ingår även att ge klienten en beskrivning av vad terapi är, vad som förväntas av klienten och vad klienten kan förvänta sig av terapeuten. Klienten informeras om planerade uppehåll.
15. Terapeuten upplyser klienten om den yrkesmässiga kontaktens ändamål och innehåll samt innebörden av sekretess, dokumentation och dess användning.

II. Kompetens och kapacitet

1. Terapeuten skall ta hänsyn till sin kompetensnivå och kapacitet när hen åtar sig ett uppdrag. Terapeuten skall kontinuerligt reflektera över sin kompetens, sina värderingar och attityder och söka professionell hjälp vid problem som kan påverka yrkesutövningen.
2. Terapeuten har ansvar för att vidmakthålla sin yrkesmässiga kompetens via handledning, egen terapi och fortbildning.

III. Sekretess

1. Terapeuten skall hantera all information som klienten lämnar konfidentiellt. Detta gäller vare sig hen anförtrotts informationen i utövandet av yrket eller på annat sätt fått tillgång till den. Tystnadsplikten gäller även själva existensen av en klientrelation. Tystnadsplikten gäller också efter avslutad terapi.
2. Klienten skall informeras att sekretessen *kan* brytas vid tillfällen då klienten bedöms som farlig för sig själv eller andra. Anser terapeuten att sekretessen måste brytas exempelvis vid grövre brott eller risk för grövre brott, ska klienten informeras att detta sker. Uppfattar terapeuten att det finns omedelbar fara för klienten eller klientens närståendes liv bör terapeuten agera. Terapeuten skall då kontakta polis och/eller den allmänna vårdens psykiatriska akutmottagning och lämna ut endast de uppgifter som gör att den omedelbara faran kan undanröjas.

3. Misstänker terapeuten att ett barn far illa bör en orosanmälan till Socialtjänsten göras. I första hand kan terapeuten stödja klienten att göra en anmälan om det är aktuellt. Viktigt att det är en tydlig transparens.
Det är alltid möjligt att ringa Socialtjänsten och be om råd.
4. Om terapeuten önskar använda information om klienten t ex i ett föredrag eller i en skrift, skall alltid klientens tillstånd inhämtas och anonymiteten bevaras.
5. I den händelse klienten inte betalar fakturor i tid och efter påminnelse, har terapeuten rätt att lämna ut klientens namn, adress och personnummer för indrivning av skuld. Klienten ska alltid informeras innan detta sker.
6. Terapeuten bör föra minnesanteckningar av sessioner. Dessa skall vara anonymiserade och är terapeutens egna och lämnas inte ut. All dokumentation om klienten ska hanteras på ett sådant sätt att sekretessen är säkrad.

Varje terapeut bör utse en kollega som hanterar minnesanteckningar vid terapeuts sjukdom eller bortgång och att samma person/kollega meddelar terapeutens klienter vid sjukdom som omöjliggör för terapeuten själv att informera eller vid bortgång. Vid bortgång ska personen/kollegan förstöra minnesanteckningar så att dessa inte hamnar i dödsbo.

7. Terapeuten skall inte upprätta kontakt med klienten på sociala medier, inte heller söka information om klienten under terapins gång.

IV. Ansvar

1. Terapeuten ska endast ta emot klienter som hen har professionell kompetens att arbeta med. Terapeuten ska inte arbeta med klienter som har allvarlig psykisk problematik då det inte täcks av psykosyntesutbildningen. Undantag till ovan gäller om terapeuten har adekvat kompletterande utbildning samt kompletterande ansvarsförsäkring. Terapeuten har ett ansvar att så tidigt som möjligt i terapin samla in relevant information för att upptäcka svårare psykisk problematik.

Klient som har mildare psykiatrisk diagnos (NPF, ångest) kan gå i terapi för att få hjälp med sin personliga utveckling. Dock behöver det vara tydligt att terapin inte riktar in sig på den psykiatriska diagnosen. Terapeuten kontrollerar med klienten att det finns ett etablerat skyddsnät med medicinskt

ansvarig för klienten. Terapeuten har kontinuerlig handledning för denna typ av klient. Om det under arbetets gång visar sig att den egna kompetensen inte räcker till skall terapeuten utan tvekan föreslå andra eller kompletterande insatser.

Exempel på diagnoser som innebär att klienten inte ska gå i psykosyntesterapi hos terapeut *utan kompletterande utbildning* är: bipoläritet, schizoaffektiva syndrom, ångestsyndrom, svårbehandlad/komplicerad depression (lätt och nedstämdhet räknas ej), svår ätstörning, allvarlig beroendeproblematik, tvångssyndrom, personlighetsstörningar, omfattande utvecklingsrelaterade kognitiva funktionsnedsättningar.

Listan är inte en komplett lista utan exempel på svårare problematik.

Det är terapeutens ansvar att vara införstådd med vad dessa diagnoser innebär. Du hittar information om detta i DSM5.

2. Psykosyntesterapi är inte en sjukdomsbehandlande verksamhet som syftar till att bota en viss sjukdom eller tillstånd. Psykosyntesterapi är personlig utveckling som syftar till att stärka potentialen och det friska hos klienten. (Skulle ett akut sjukdomstillstånd uppstå under en session ringer förstås terapeuten 112.)
3. Överenskommelse skall träffas mellan terapeut och klient vad gäller tider, avgift, betalningsrutiner, ledigheter och avbokningar från såväl terapeut som klient. Terapins längd och avslut bör diskuteras.
4. Terapeuten skall inneha en ansvarsförsäkring.
5. Terapeut som döms i domstol skall informera föreningens styrelse. Detsamma gäller om terapeuten står åtalad för brott som har samband med yrkesrollen, eller blir utesluten ur en yrkesorganisation i närliggande yrke.
6. Då terapeut uppfattar att en kollega ej arbetar enligt gällande etiska regler, vidtar hen åtgärder för att undanröja missförhållandena och/eller meddelar etiska nämnden om problemet.
7. Som terapeut får du inte använda centralstimulerande substanser eller intag av andra typer av substanser som är sinnesförändrande som en del av terapin.

8. Om du som psykosyntesterapeut har andra verksamheter behöver du vara tydlig med när du verkar i egenskap av psykosyntesterapeut och tydlig i kontraktet med klienten, se 1.14. Har du annan verksamhet som riskerar att bryta mot dessa etiska regler behöver du vara extra noga med gränserna.

V. Offentlighet

1. I de fall terapeuten är verksam på sociala medier bör psykosyntesens etik och förhållningssätt genomsyra det som visas. Även i privata sammanhang bör de etiska reglerna beaktas och de grundvärderingar som psykosyntesen vilar på iakttas.
2. Terapeuten ska sträva efter att skapa och förstärka ett allmänt förtroende för terapi och för psykosyntesterapeuters professionella kompetens samt vara öppen för kritisk granskning av sin yrkesutövning.
3. Som yrkesverksam psykosyntesterapeut kan inte annan verksamhet samtidigt drivas som inte är förenlig med psykosyntesens människosyn, grundvärderingar och dessa etiska regler.
4. Vid offentliga framträdanden och publicering bör terapeuten se till att det står klart i vilken roll och med vilket mandat hen agerar. Med det menas att det ska framgå om terapeuten agerar i form av privatperson eller i sin yrkesroll.
5. Mänskliga rättigheter och allas lika värden är en grundläggande bas för utförande av psykosyntesterapi. Terapeuten ska som yrkesutövare och medborgare företräda ett demokratiskt samhällsideal som omfattar mänskliga rättigheter, tolerans och mångfald samt humanitet och solidaritet med grupper i utsatta livssituationer. Framkommer aktivitet av något slag som kränker dessa, innebär det ett brott mot de etiska reglerna.
6. Terapeuten skall i all sin information vara tydlig med att hen inte behandlar och/eller botar psykiska eller fysiska sjukdomar. Terapeuten skall presentera och tillhandahålla sina tjänster under en benämning såsom friskvård och/eller personlig utveckling.

VI. Intressekonflikter, tvister och påföljd

1. I fall av intressekonflikt skall en utredning göras av den expertis som föreningens styrelse eller etiska nämnd finner lämplig. Om konflikten leder till ett försäkringsärende, kontaktar styrelsen terapeutens försäkringsbolag.
2. I de fall psykosyntesterapeuten bryter mot de etiska reglerna skall en utredning göras och terapeuten riskerar uteslutning. Andra möjliga påföljder är krav på extra handledning hos godkänd handledare alternativt en varning. Vid varning sedan tidigare är uteslutning sannolik.

VII. Process vid klagomål

1. Klagomål inkommer:
  - a. Klagomål skall inkomma inom ett år efter den uppkomna situationen.
  - b. Klagomål skall vara, skriftligt, daterat, med namn, adress, mailuppgifter och undertecknat av den klagande och ställt till sammankallande i Etiska nämnden.
  - c. Den klagande får därefter ett besked att klagomålet mottagits.
  - d. Den klagande informeras skriftligen hur ärendet handläggs och att en kopia av klientens klagomål kommer att skickas till terapeuten ifråga.
2. Initial handläggning:
  - a. Sammankallande i Etiska nämnden kallar ledamöterna till möte snarast möjligt. Minst 3 ledamöter ska närvara vid mötet. Nämnden tar i beaktande om ledamot i nämnden kan vara jävrig.
  - b. Nämnden går igenom ärendet och bedömer om det finns tillräckligt med information för att kunna gå vidare med en utredning. I så fall, utarbetas en arbetsplan.
  - c. Nämnden kan kalla in extern kompetens om den finner så nödvändigt för att kunna bedöma ärendet.
3. Beslutsprocess:
  - a. Kopia av klagomålet sänds till terapeuten med begäran om ett skriftligt utlåtande inom 4 veckor. Inkommer inget svar kan nämnden kalla till ett

- möte. Om ett skriftligt svar inte är tillräckligt klargörande kräver nämnden komplettering.
- b. Nämnden sammankallas för genomgång och sammanställning av underlag.
  - c. Nämnden tar ställning till om tillräcklig information finnes för att kunna fatta ett beslut eller att ytterligare information behövs. Detta kan ske på följande sätt;
    - i. Kalla terapeut och den klagande till ett gemensamt möte i syfte att hämta ytterligare information, inte som en förlikning.
    - ii. Enskilda möten med respektive part.
    - iii. Nämnden är öppen för att på den klagandes/terapeutens initiativ arrangera ett förlikningsmöte.
  - d. Den klagande kallas till intervju.
Intervjuerna genomförs med lämpligt antal ledamöter (minimum två).
Anteckningar förs.
  - e. Nämnden sammanträder för att diskutera vad som framkommit vid intervjun.
  - f. Terapeuten kallas till intervju för att uttala sig om vad som ytterligare framkommit. Intervjuerna genomförs enligt ovan.
  - g. Nämnden sammanträder för att bedöma möjligheten att ta beslut utifrån resultatet eller om ytterligare möten med båda kan behöva genomföras.
Minst tre ledamöter i nämnden skall vara närvarande när beslutet tas.
  - h. Nämnden sammanställer beslutsunderlag samt rekommendation till beslut.
Detta framläggs för Psykosyntesföreningens styrelse som har att fatta det formella beslutet.
  - i. Efter att styrelsen tagit det formella beslutet skickar Etiska nämnden ut beslut i ärendet till den klagande och till terapeuten med information om regler avseende överklagan.
  - j. Om styrelsen ej följer nämndens rekommendation bör de tydligt motivera inför nämnden varför så ej sker. Styrelsen bör också vara uppmärksam på jävsituation. Uppkommer svårare oenighet i detta bör en extern moderator kallas in.

- k. Överklagan ska ha inkommit skriftligen till etiska nämnden inom en månad från det att beslutet skickats. I de fall överklagan inkommer får en extern moderator inkallas som tillsammans med etiska nämnden handlägger överklagan.
  - l. Material i ärendet förvaras i 12 månader efter avslut hos sammankallande och makuleras sedan.
4. Jävsituation:
- a. Den ledamot som i sin yrkesroll eller privat har kännedom om den klagande eller terapeuten som kan påverka ärendets neutralitet avsäger sig uppdraget.
5. Sekretess:
- a. Uppgifter som kan avslöja den klagandes eller terapeutens identitet får ej yppas utanför Etiska nämndens ledamöter under handläggning eller senare.